



## "ÖNCESİ VE SONRASI İLE DEPREM VE GELECEĞİMİZ II" Sempozyumu'nun Ardından

Mutlu Girier

İlk olarak 17 Kasım 1999 Gölcük Depremi ardından hazırlanan ve üç gün öncesinde 12 Kasım 1999 Düzce Depremi'nin yaşandığı sıcak bir gündemle 15 Kasım 1999 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "Öncesi ve Sonrası ile Deprem ve Geleceğimiz" başlıklı Sempozyumun ikincisi 12 Kasım 2000 tarihinde yine Ankara'da gerçekleştirildi

Deprem olgusunu araştırmacı ve akademisyenlerce iyi bilinen teknik ve bilimsel teorik boyutlarının yanı sıra, sosyo-ekonomik, sosyo-politik ve kültürel yönleri ile de tartışmayı amaçlayan sempozyumun gelecek yıllarda da düzenli periyotlarla sürdürülmesi planlanıyor. Ülkemizin çokça sözü edilen jeolojik konumlanmasından kaynaklı, büyüklüğü ve boyutları ile aslında bilinen bir doğa olayı olan depreme karşı alınması gereken önlemlerin de bilinebildiğini ve bu önlemlerin alınması durumunda sonuçlarının felaket olmayacağını topluma içsel leşti rme i hedefleyen sempozyumla bir yandan da yeni 17 Ağustos ve 12 Kasımların yaşanmaması için kamuoyundaki duyarlılığın sürekliliğinin sağlanması amaçlanıyor.

Büyük depremlerin üzerinden bir tam yıl geçtikten sonra, varılan noktadaki somut koşulların tüm boyutları ile değerlendirilebilmesi için, geniş katılımı iki ayrı oturumdan oluşan sempozyum, açılış konuşmaları ile başladı.

• Odamız İkinci Başkan» İsmet Cengiz ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Âli Helvacı'nın yapmış olduktan açılış konuşmalarının ardından sunumlar bölümüne geçildi. Depremlerden sonra sıkça tartışılan " Doğal Afetlerde Medyanın

Sorumluluğu ve Habercilik Etiği" konusunda; kendini "ben Türk medyasında görev yapan, Jeoloji Mühendisliği eğitimi almış ilki haberciden biriyim" ifadeleri ile tanıtan meslektaşımız Sn. Metin Uca kapsamlı bir konuşma yaptı..

Medya etiğinden önce bilim etiğinden söz etmek gerektiğini belirterek sözlerine başlayan Uca» depremi sonrasında acıyı bir sömürü aracı olarak kullanmaya çalışan medya kuruluşlarını ayıplamakla yetindiğimizi,, doğru-olanı ayıklamayı beceremediğimizi, bilim adamlarının da durumlarının pek iç açıcı olmadığını, aynı çalışma sonuçlarını farklı farklı yorumlayarak sunan ve daha da ötesinde tartışmayı: üniversitelerarası bir kavga biçimine bir başka boyutu ile de rant aracına dönüştürüldüklerini üzülerək tespit ettiğini söyledi. Ülkemizin en ücra köşelerinde denetimsizce açılan Jeoloji Mühendisliği bölümlerinin de eğitim kalitesi ve mezunların düzeyi üzerindeki olumsuz etkilerine de dikkat çeken Uca; "ellerindeki haritalarla kendilerini haklı çıkarmak- kavgasını veren le ri n aklanmalarının, medyanın aklanmasından daha zor olacağını" belirterek sözlerini tamamladı.





Doç.Dr. Erhan Altunel, Dr. Fuat Şaroğlu ve Dr. Ömer İmre ile ortaklaşa hazırladıkları; "Deprem, Diri Fay, Segmantasyon" başlıklı çalışmayı Prof. Dr. Aykut Barka sundu.

Üzerinden bir yıla aşkın sürenin geçmiş olmasına karşın, geçmişte yapılan yanlışlardan kimsenin ders almamış görüldüğü tespiti ile sözlerine başlayan Barka, deprem sonrasında tartışmaların, Marmara Denizi'ndeki fayların sayısı, kırılma biçimi gibi lüzumsuz alanlara yayıldığını, oysa tartışmanın kentleşme ve altyapı tasarımı süreçlerinde nelerin yapılması üzerinden sürdürülmesi gerektiğini belirtti.

Bilim adamları arasındaki lüzumsuz tartışmayı önlemek için Deprem Konseyi'nin kurulmuş olmasını önemli bir şans olarak gördüğünü, buna rağmen tartışmaların yine de bir müddet daha sürebileceğini belirten Barka, gelişmeleri bütün boyutları ile ve gerçek/nesnel, bilimsel veri ve belgelere dayandıracak olan konseyin açıklamalarının artık itibar edilmesi gereken belirleyici bilgiler olacağını altını çizdi.

izleyici soruları ile zenginleşen sunumda çeşitli sorulara Şaroğlu, Altunel ve Emre'de yanıtları ve açıklamaları ile katıldılar,

Foto Muhabirleri Derneği Başkanı

Sn.Äbdurrahman Antakyalı'nın katkıları ile hazırlanan, Foto Muhabirleri Derneği arşiv fotoğraflarından oluşan; "45 saniye sonra...", adlı saydam gösterisi, programa renk kattı. Katılımcıların soluklarını tutarak izledikleri gösteri sırasında, depremi bir kez daha yaşadık adeta.

Sempozyumun öğleden sonraki bölümü, iki ayrı panelden oluşuyordu. İlk panel, "Kentleşme Süreçlerinde Mesleki Denetim ve Kamusal Sorumluluk Paylaşımı" başlığıyla düzenlenmişti. Odamız TMMOB temsilcisi Hakkı Atıl'ın yönettiği panelde "Denetime sunulacak hizmetin çerçevesinin belirlenmesinde meslek odalarının rolü/işlevi nedir, ne olmalıdır?" sorusunun yanıtını çeşitli açılarla Odamız adına panele katılan M. Yüksel Barkurt sundu. Doğu Marmara Depremleri ardından TMMOB Deprem Raporu'nun hazırlayıcılarından, TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Celal Beşiktepelin açıklamaları, yaşanmışlıklar üzerinden somut deneyimlerin açıklandığı/paylaşıldığı hayli dikkat çekici tespitleri içeriyordu.

Kentleşme süreçlerinde bir boyutu ile uygulayıcı, bir boyutu ile de denetleyici konumunda olan yerel yönetimlere ilişkin değerlendirmeleri, son anda bir program değişikliği nedeni ile etkinliğe katılmayan Kocaeli Belediye Başkanı Sefa Sirmen'in



yerine panele katılan Başkan Vekili Kadri Veziroğlu sundu.

Deprem sonrasında gündeme gelen Kanun Hükmünde Kararnameler ve bu çerçevede yayımlanan yönetmeliklerin gerekçeleri ve amaçlarıyla geçmişteki İmar mevzuatından kaynaklı aksaklıkları Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Üyesi Sn. Öktay Ergünay değerlendirdi.

Yapı üretim sürecinde bir diğer önemli bileşen olarak bilinen ve depremlerden sonra hasarın büyüklüğü ve can kaybının yüksekliği nedeni ile sıkça eleştiri konusu yapılan müteahhitler adına, Müteahhitler Birliği Genel Başkanı Kadir Sever katıldı.

Panelin son konuşmasını yapan Odamız TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Hakkı Atıl, konunun tüm taraflarının bulunması ile oldukça geniş bir yelpazeye yayılan bilgilendirme ve değerlendirmelerden kristallenen görüşleri, kentleşme süreçlerinde mesleki denetimin ve sorumluluk paylaşımının önemini genel toplumsal çıkarlar ve kamusal yararlılık perspektifi çerçevesinde bütünsellikli olarak topladı. Konuşmasını somut öneriler demeti ile zenginleştiren Atıl, panelde bir araya gelen tarafların, daha sıkı işbirliği ve bilgi alışverişi içerisinde olmalarının önemine vurgu yaparak sözlerini tamamladı.

Öğleden sonraki bölümün ikinci oturumunda Prof. Dr. Cavit Demirkol'un yönettiği; "Yer Seçimi ve Yapılaşma Süreçlerine Yakın Uzmanlık Alanlarının Eşgüdüm" başlıklı panel oldukça ilgi çekti.

Kentleşme, yer seçimi ve yapılaşma süreçlerinde, yakın uzmanlık alanlarının ortaklaşa çalışmalarında yetki ve sorumluluk sınırlarının çokça tartışıldığı bir dönemde, her platformda disiplinlerarası bilgi ve deneyim aktarımının önemine vurgu yapan Odamız, konuyu bütün taraflarının katılımı ile gündemine almayı başlangıçtan beri temel ilke edinmiştir. Bu



anlamda Jeoloji, Jeofizik ve İnşaat Mühendisleri ile Şehir ve Bölge Plancılarının da temsil edildikleri bu platformda eşgüdüm konusunun tartışılması hayli doyurucu bulundu.

Panelde, Jeoloji Mühendisliği uygulamaları boyutunu aktarmak üzere katılan Prof. Dr. Vedat Doyuran'ın anısına Bölge Plancıları Odası Genel Başkanı Necati Uyar, Sakarya Üniversitesi İnşaat Müh. Bölümünden Prof. Dr. Akın Önalp ve Deprem Araştırma Dairesinden Jeofizik Müh. Uğur Kuran, yersekimi ve yapılaşma sürecinde jeoloji mühendisliğinin yakın uzmanlık alanları adına görüşleriyle panele katkıda bulundular.

Kentleşme/Yapılaşma süreçleri ve jeolojik-jeoteknik zemin etütlerinin uzmanlıklar arası tartışmalara yol açan uygulamalarına ilişkin değerlendirmelerde, hemen tüm meslek grupları, kendi dışlarındaki meslek uygulayıcılarının yanlışlıklarından kaynaklanan sorunlara dikkat çektiler.

Paneli izleyen bazı meslektaşlarımızca eleştiri konusu olmasına karşın, sorunu kendi dışındaki uzmanlıklarda aramak yerine, kendi meslektaşlarımızı projektör altına alan ve değerlendirme/eleştirilerini kendi meslektaşlarına odaklayan Sn. Prof. Dr. Vedat Doyuran'ın yaklaşımı, derinlemesine düşünüldüğünde hayli anlamlı mesajlar içeriyordu. Kuşkusuz anlayanlar için...